
AHOLINI RO'YXATGA OLISH DOIRASIDA O'LCHASH

Turli vazifalarni hal qilish uchun mamlakatlar aholining iqtisodiy xususiyatlarini bir yoki bir nechta mehnat faoliyatida ishtirok etish nuqtayi nazaridan o'lchashlari mumkin. Xususan, aholini ro'yxatga olish doirasida o'lchov:

a) ish bilan ta'minlash ishchi kuchi statistikasini rivojlantirishning tarkibiy qismi sifatida ishsizlik va ishchi kuchidan foydalanmaslikning boshqa ko'rsatkichlarini baholash uchun aholining mehnat bozorida ishtiroki va qisqa muddat davomida ishchi kuchida ishtirok etish holatiga ko'ra aholini tasniflash juda muhimdir;

b) aholini ro'yxatga olish va qishloq xo'jaligining ro'yxati aholi soni, o'zlari uchun tovarlar ishlab chiqarish bilan shug'ullanadigan faoliyatlar, aholining o'ziga xos guruhlari qishloq xo'jaligi, baliq ovlash va yoki ov qilish hamda o'zlarining foydalanishlari uchun tirikchilik bilan shug'ullanish mamlakatlarda juda muhim sanaladi

Batafsil kuzatish zarurligini hisobga olgan holda, o'z ehtiyojlari uchun xizmatlarni ishlab chiqarishda ishtirok etishini o'lchash, malaka oshiruvchilarning bepul ishi, ko'ngillilarning faoliyati uy xo'jaliklari so'rovlari shaklini kengaytirish yoki aholini ro'yxatga olish savolnomasiga qo'shish istagi paydo bo'lishi mumkin

Aholining iqtisodiy xususiyatlari to'g'risidagi ma'lumotlar har bir mamlakatning shartlari asosida belgilangan minimal yoshga yetgan har bir shaxs uchun to'planishi kerak. Milliy dasturlarda mehnatga layoqatli aholi yoki bolalar mehnati statistikasidan aholini ro'yxatga olish doirasida ishlab chiqilgan ma'lumotlar asosida foydalaniladi. Mehnatga layoqatli aholi statistikasini tuzish uchun standartlarga muvofiq, mamlakatlarda ish haqining minimal yoshiga milliy qonunlarda yoki qoidalarda belgilangan istisnolardan yoki majburiy maktab ta'limining tugash yoshidan kelib chiqib belgilanishini tavsiya qiladi. Bolalar mehnati statistikasini aniqlash tegishli xalqaro standartlarga asosan 5 yoshdan 17 yoshgacha etib

Aholining iqtisodiy xususiyatlarini o'lchash uchun yuqori yosh chegarasini belgilash tavsiya etilmaydi, chunki, ko'pchilik odatdagidan keyin turli xil mehnat shakllarida ishtirok etishni davom ettiradi. Pensiya yoshi va ularning soni aholining "qarishi" bilan bog'liq omillar ta'siri ostida o'sib borayotgan ko'rinadi. Ammo, keksa odamlarning (75 yosh va undan katta) iqtisodiy xususiyatlari to'g'risida ma'lumotlarni yig'ish va qayta ishlash xarajatlarini ularga qo'shimcha yuk va qidirilayotgan ma'lumotlarning ahamiyati va ishonchliligi bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

E. Normatov Oltiariq tumani Statistika bo'limi boshligi.
2024-02-13 12:04:09